

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE
AL REPUBLICII MOLDOVA**

Pr. 42/18.02.16
04, 07
**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛDOVA**

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint 198
Tel. 24-36-41

Nr. 06/2.958 din 09.03. 2016

La nr.42 din 18 februarie 2016

**Biroul Permanent al Parlamentului
Republicii Moldova**

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție asupra nivelului coruptibilității proiectului de lege pentru modificarea și completarea Codului electoral nr.1381-XIII din 21 noiembrie 1997.

Anexă: potrivit textului – 3 (trei) file.

Director adjunct

Cristina ȚARNĂ

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE
asupra nivelului coruptibilității proiectului
de lege pentru modificarea și completarea Codului electoral
nr.1381 din 21 noiembrie 1997 (art.16)

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este un grup de deputați în Parlament, autor nemijlocit - deputați în Parlamentul RM, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art.art. 6-11, 35 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. Scopul promovării proiectului. Prin proiect se propune o nouă procedură de numire a membrilor Comisiei Electorale Centrale (în continuare: CEC). Astfel, membrii CEC vor fi constituiți din 9 membri: 5 membri vor fi desemnați de către Parlament, dintre care 2 membri din partea fracțiunilor din majoritatea parlamentară și 3 membri din partea opoziției parlamentare. Membrii CEC vor fi confirmați prin hotărârea Parlamentului cu votul majorității deputaților aleși.

Cealalți membri, dintre care 2 membri din partea partidelor extra-parlamentare care au participat în calitate de concurenți la ultimele alegeri Parlamentare și 2 membri din partea asociațiilor obștești care au participat în calitate de observatori naționali la ultimele alegeri Parlamentare vor fi desemnați de către o Comisie specială în acest sens.

d. Suficiența argumentării. Deși inițiativa de a asigura transparența în procedura de selectare a membrilor CEC este justificată, totuși, proiectul prenotat nu este suficient analizat la anumite compartimente, în special la procedura de desemnare a membrilor CEC și la procedura de deținere a mandatului acestuia. Referitor la aceste aspecte ne vom expune în capitolul II al raportului de expertiză anticorupție.

Ținând cont de domeniul proiectului care este unul de interes general față de societate, precum și a riscurilor identificate, considerăm oportun ca acesta să fie examinat suplimentar, în comun cu autoritățile responsabile de implementarea politicilor în acest domeniu, în vederea examinării și definitivării conform rigorilor și principiilor unanim stabilite de politicile din domeniul electoral.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Prevederile proiectului de lege promovează interesele membrilor Comisiei Electorale Centrale. Însă, reieșind din faptul că procedura de desemnare a membrilor CEC nu este conformă principiului reprezentării proporționale vor fi prejudiciate nejustificat interesele fracțiunilor parlamentare care nu se află în opoziție.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

Proiectul supus expertizei nu reglementează expres domenii anticorupție, motiv din care compatibilitatea acestuia cu standardele internaționale anticorupție nu este evaluată. Totodată, date fiind obiecțiile expuse în acest raport cu privire la neîntreținerea rigorilor de expertiză anticorupție, considerăm proiectul insuficient compatibil cu standardele naționale anticorupție.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. La momentul efectuării expertizei anticorupție, proiectul a fost regăsit pe pagina web a autorului conform prevederilor Legii privind transparența în procesul decizional nr. 239-XVI din 13.11.2008.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigue

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

2. Conflicte ale normelor de drept

Nu sînt identificate conflicte ale normelor de drept, capabile să genereze coruptibilitate.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

La pct.1 din proiect, art.16 „Comisia Electorală Centrală este constituită din 9 membri.

Desemnarea membrilor se efectuează după cum urmează:

a) 5 membri sunt desemnați de către Parlament, dintre care 2 membri ai fracțiunilor din majoritatea parlamentară și 3 membri din partea fracțiunilor din opoziția parlamentară, în ambele cazuri cu respectarea principiului reprezentării proporționale”.

Considerăm că constituirea CEC nu corespunde principiului reprezentării proporționale a majorității deputaților aleși și a opoziției. În cazul dat, lezăm nejustificat interesele fracțiunilor parlamentare care nu sunt în opoziție.

Desemnarea membrilor trebuie să fie efectuată cu respectarea reprezentării proporționale a majorității și a opoziției.

Recomandarea: Constituirea CEC urmează să se facă conform principiului repartizării proporționale a majorității și a opoziției, astfel încât membrii desemnați de către Parlament (5 membri) să fie numiți cu respectarea principiului reprezentării proporționale a majorității și a opoziției.

La pct.2 din proiect, art.17 alin.(6) „La noua desemnare pot candida repetat persoane ce anterior au fost membri ai Comisiei Electorale Centrale...”.

Utilizarea sintagmei „pot candida repetat” este generală și discreționară, deoarece nu stabilește expres numărul de mandate deținute de către membrul CEC. În lipsa normei date, există riscul de a face abuz de prevederea dată, prin deținerea consecutivă a mandatului, fără careva limite în acest sens, ceea ce ar prejudicia interesul public.

Recomandarea: Se recomandă autorului de a prevedea expres numărul de mandate deținute în CEC.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin

Hotărîrea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

Natalia Cheptea
inspector principal al Direcției legislație și expertiză anticorupție
03 Martie 2016

*Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md*

Anexa la raportul de expertiză anticorupție
asupra nivelului coruptibilității proiectului

de lege pentru modificarea și completarea Codului electoral nr.1381 din 21 noiembrie 1997 (art.16)

Nr.	Norma	Factori de coruptibilitate și alte obiecții	Analiza	Recomandarea
1	La pct.1 din proiect, art.16 „Comisia Electorală Centrală este constituită din 9 membri. Desemnarea membrilor se efectuează după cum urmează: a) 5 membri sunt desemnați de către Parlament, dintre care 2 membri ai fracțiunilor din majoritatea parlamentară și 3 membri din partea fracțiunilor din opoziția parlamentară, în ambele cazuri cu respectarea principiului reprezentării proporționale”.	Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare	Considerăm că constituirea CEC nu corespunde principiului reprezentării proporționale a majorității deputaților aleși și a opoziției. În cazul dat, lezăm nejustificat interesele fracțiunilor parlamentare care nu sunt în opoziție. Desemnarea membrilor trebuie să fie efectuată cu respectarea reprezentării proporționale a majorității și a opoziției.	Constituirea CEC urmează să se facă conform principiului repartizării proporționale a majorității și a opoziției, astfel încât membrii desemnați de către Parlament (5 membri) să fie numiți cu respectarea principiului reprezentării proporționale a majorității și a opoziției.
2	La pct.2 din proiect, art.17 alin.(6) „La noua desemnare pot candida repetat persoane ce anterior au fost membri ai Comisiei Electorale Centrale...”.	Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare	Utilizarea sintagmei „pot candida repetat” este generală și discreționară, deoarece nu stabilește expres numărul de mandate deținute de către membrul CEC. În lipsa normei date, există riscul de a face abuz de prevederea dată, prin deținerea consecutivă a mandatului, fără careva limite în	Se recomandă autorului de a prevedea expres numărul de mandate deținute în CEC.

acest sens, ceea ce ar prejudicia interesul public.